

" تعامل پویا بین عبادت و خدمت از شرایط ارتقای پیشرفت روحانی ، اجتماعی و مادی جامعه می باشد ."
پیام بیت العدل اعظم (۱ اوت ۲۰۱۴)

تعامل پویا بین عبادت و خدمت

قسمت روحانی

- ۱- مناجات شروع
- ۲- مناجات دوم
- ۳- مناجات سوم
- ۴- نصوص مبارکه حضرت بهاءالله
- ۵- بیانات حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

- ۶- پرورش احساس روحانیت فقط به قوه دعا میسر است
- ۷- مشرق الذکار نمونه بارزی از ارتباط و امتزاج عبادت و خدمت
- ۸- جامعه ای با عبادت و خدمت
- ۹- عشق محرک خدمات انسانیست
- ۱۰- شور و مشورت

قسمت اجتماعی

- ۱۱- برنامه نو گلان بوستان الهی
- ۱۲- الفت و پذیرایی
- ۱۳- مناجات خاتمه

دوستان عزیز بدیهی است که هر کدام از ما به عنوان فردی از جامعه انسانی بر آنیم که نقشی مؤثر در جامعه ایفاء نمائیم که سبب ترقی روحانی، اجتماعی و مادی آن باشد. در این مسیر کسب تأییدات الهی و تمسک به دعا و مناجات لازم و ضروری است اما کافی نیست. در این دور مبارک عبادت با خدمت رابطه ای تنگاتنگ یافته و یکی بدون دیگری نمی تواند اسباب ترقیات انسانی را به تمامه فراهم سازد .

در این برنامه سعی بر آن است که با استمداد از آثار مبارکه ، لزوم این تعامل را بررسی نمائیم

در بخش شور و مشورت نیز پیشنهاد می گردد در خصوص موضوع زیر تبادل نظر نمائیم

"چگونه می توانیم زندگی فردی خود را عرصه ای سازیم که در آن عبادت در کنار خدمت و در تعاملی تنگاتنگ با آن، متجلی گردد؟"

چگونه می توانیم این روحیه را در جامعه خود تسری دهیم؟"

موفق باشید

۱- مناجات شروع

".... استلک آن تویدنی فی کل الاحوال علی ذکرک و ثنائک و خدمه امرک بعد علمی بان ما يظهر من العبد محدود بحدود نفسه و لا یلیق لحضرتک و لا ینبغی لبساط عزک و عظمتک و عزتک لو لا ثنائک لا ینفعنی لسانی و لو لا خدمتک لا ینفعنی وجودی ..."

آیات الرحمن ص ۶۵

۲- مناجات دوم

هو الله

خدایا ما ضعیفیم تو قوی کن ما نادانیم تو دانا فرما خدایا فقیریم غنای ملکوتی ده خدایا مرده ایم حیات سرمدی بخش خدایا ذلت محضیم در ملکوت عزیز فرما اگر تائیدات آسمانی شامل گردد هر یک از ما ستاره درخشنده گردد والا از خاک پست تر شود خدایا تأیید کن نصرت فرما ما را غالب بر نفس و هوی کن و از عالم طبیعت نجات ده خدایا به نفثات روح القدس زنده فرما تا به خدمت تو قیام نماییم و به عبادت تو مشغول گردیم و با نهایت صدق و صفا به انتشار آثار ملکوتت پردازیم تویی مقتدر و توانا و تویی بخشنده و مهربان.

ع ع

مجموعه مناجات های حضرت عبدالبهاء ص ۳۰۹

۳- مناجات سوم

هو الله

ای پروردگارا این کنیزان را در ملکوت عزتت عزیز نما و این اماء را در آستان مقدست مقبول فرما قلبشان را منور کن و روحشان را مطهر فرما مشامشان را معطر کن تا سزاوار آستان احدیت گردند و به عبادت و خدمت و تضرع و عجز و نیاز پردازند به ذکر تو زنده گردند و به محبت تو حیات جاودانی یابند انت الکریم و انت الرحیم و انت العزیز الرؤف

الرّب القدیم . ع ع

مجموعه مناجات های حضرت عبدالبهاء ص ۴۷۲

۷- مشرق الذکار نمونه بارزی از ارتباط و امتزاج عبادت و خدمت

معبد بهایی مختص به ستایش و عبادت است . این معبد بنای مرکزی مشرق الاذکار است که در آتیه علاوه بر محل عبادت شامل ملحقاتی خواهد بود که به فعالیت های اجتماعی بشر دوستی، تربیتی و علمی اختصاص خواهد داشت . حضرت عبدالبهاء مشرق الاذکار را از اعظم تأسیسات عالم انسانی توصیف می فرمایند و حضرت ولی امرالله آن را نمونه بارزی از ارتباط و امتزاج عبادت حق و خدمت به خلق معرفی می فرمایند. در جای دیگر نظر مبارک را به آتیه این مشروع معطوف داشته می فرمایند که معبد بهایی و متفرعات آن عاجزان را آسایش بخشد فقرا را دستگیر شود مسافران را مأوی دهد، غم زدگان را تسلی عطا کند و نادانان را تربیت نماید.

توضیحات کتاب اقدس ص ۱۴۲

۴- نصوص مبارکه حضرت بهاءالله

حضرت بهاءالله می فرمایند قوله تعالی

" این ایام اگر نفسی به عرفان حق فائز شود و به ثنایش ناطق گردد و به خدمتش موفق شود ذکرش و ثنایش به دوام ملک و ملکوت باقی خواهد ماند . " ۱

و نیز می فرمایند

" قد خلقناک لخدمتی و اظهرناک لنفسی ان ربک لهو الحاکم علی ما یرید ... قم علی خدمتی و ثنایی بین عبادی ان اخرج عن خلف حجاب الصمت باسم ربک الرحمن بالحکمه و البیان ... " ۲

۱- آیات الرحمن ص ۶۵

۲- همان ص ۷۸

۶- پرورش احساس روحانیت فقط به قوه دعا میسر است

حضرت ولی عزیز امرالله می فرمایند:

" کافی نیست که فرد بهائی فقط تعالیم را بپذیرد و به موجب آن عمل کند . او علاوه بر آن باید احساس روحانیت را در خود پرورش دهد که فقط به قوه دعا میسر است . امر بهائی مانند جمیع ادیان الهی دیگر اساساً ماهیت عرفانی دارد هدف اصلی آن ترقی فرد و اجتماع از طریق کسب فضائل و قوای روحانی است . ابتدا باید روح انسان را تغذیه نمود که دعا این تغذیه روحانی را به نحو احسن تأمین می نماید . ... لهذا احباء ، بالاخص جوانان ، باید لزوم دعا را کاملاً درک کنند . زیرا دعا برای ارتقاء روحانی باطنی آن ها مطلقاً لازم و حیاتی است و این همان طور که ذکر شد اساس و هدف شریعت الهی است . "

زر و آتش ص ۱۰۳

۸- جامعه ای با عبادت و خدمت

الگوی حیات جامعه بهائی شامل عناصر " متمایز و در عین حال لا ینفک " عبادت و خدمت است . حضرت عبدالبهاء می فرمایند "موفقیت و سعادت منوط به خدمت و عبادت الهی است " و در عین حال حضرت ولی امرالله بیان می کنند که نفس مقصد جامعه بهائی " به وسیله دو اصل هدایت کننده یعنی عبادت الهی و خدمت به هموعان تنظیم و اداره می گردد . " در جامعه بهائی ، عبادت باید در عمل تجلی پیدا کند . حضرت بهاءالله مقام اشتغال به کار را که با روح خدمت انجام شود تا حد عبادت ارتقاء داده اند ، و حضرت عبدالبهاء خدمت به عالم انسانی را عین خدمت خداوند شمرده اند . چنین کاری ما را به خداوند نزدیک تر می سازد و به ما امکان می دهد که به مقصودی که خداوند برای ما در این جهان دارد، بهتر پی ببریم.

خدمت به عالم انسانی، چه از طریق اقدامات انسان دوستانه یا طرح های توسعه اجتماعی و اقتصادی، عنصری مقدس و واجب در الگوی حیات هر جامعه بهائی است. حضرت عبدالبهاء توضیح می فرمایند که در ادوار گذشته، جز خیرات و صدقات، توجه به خیر عموم عمدتاً به خود جامعه مذهبی محدود می شد. اما در دور حضرت بهاءالله، مجهودات برای بهبود شرایط مادی و اجتماعی جهت منفعت عموم عالم انسانی صورت می گیرد. تاکید جامعه بهائی بر پرداخت صدقات، که دریافت کننده را تضعیف می نماید نیست ، بلکه بر پرورش استعداد در افراد و سازمان هایشان برای شرکت در توسعه و پیشرفت خودشان است. در ترویج منافع عمومی و تقدم مصالح جمهور، جامعه بهائی باید طبق بیان حضرت ولی امرالله از کل سبقت گیرد و مشار بالبنان شوند. هدف از آن بنا کردن مدنیت مادی و معنوی، هر دو است.

"وحدت عالم انسان که اصل عامل و در عین حال هدف غایی این ظهور الهی است تلویحاً به حصول انسجامی پویا بین مقتضیات روحانی و عملی زندگی بر کره ارض دلالت دارد." عبادت و خدمت در جامعه بهائی در موسسه مشرق الاذکار، محل طلوع ذکر الهی که به آن ها تجلی ملموسی می بخشد در کمال وضوح است .

" تردیدی نیست که نجات عالم انسانی که منہمک در بلایا است نهایتاً به آگاهی از اثر بخشی ظهور حضرت بهاءالله باید منوط باشد ، که از طرفی با انس و الفت روحانی با روح آن حضرت و از طرف دیگر با کاربرد هوشمندانه و اجرای صادقانه و با خلوص نیت اصول و احکام نازلہ توسط آن حضرت تقویت می گردد و و از کلیه موسساتی که مرتبط به اسم مقدس آن حضرت می باشد ، مطمئناً هیچ یک جز مشرق الاذکار نمی تواند به نحوی مستوفی و کافی مقتضیات عبادت و خدمت بهائی را که هر دو برای تجدید حیات عالم انسانی بسیار حیاتی هستند ، تأمین نماید . " نیروهای ذاتی منبعث از اتحاد عبادت و خدمت در قوه متحول کننده جامعه تأثیر می گذارند . مشارکت عمومی احباء در اقدام به عبادت و خدمت در قوه متحول کننده جامعه تأثیر می گذارند . مشارکت عمومی احباء در اقدام به عبادت و خدمت " جامعه بهائی را از چنان قوت و قدرتی برخوردار می سازد که می تواند بر قوای اضمحلال روحانی که عالم غیر بهائی را احاطه کرده است ، غلبه نماید و می تواند بحر وحدتی شود که وجه ارض را خواهد پوشاند . "

خلق تفکری جدید صص ۸۹-۸۵

۹-عشق محرک خدمات انسانیست

در طبیعت انرژی حرارتی پیوسته علت کار و حرکت می باشد در امر معنوی و کیفیات نفسانی نیز این امر صادق بوده و در حیات انسانی نیز حرارت درونی که آن را عشق و جذبہ الهی می خوانیم پیوسته علت حرکت و جنب و جوش و ظهور اعمال مفیده است تا زمانی که چنین حرارت معنوی در قلوب افراد انسانی به وجود نیاید انسان خودخواه خودپرست به هیچ کار و حرکتی که منافع دیگران را در برداشته باشد مایل و راغب نخواهد بود . پس یک میل و احساس درونی لازم است تا انسان را به کار و خدمت تحریک و تهییج نماید و الا انسانی که در قلب خود حرارت محبت الهی را احساس ننموده و عشق و جذبہ ای نداشته است از چنین انسانی هرگز حرکات و اعمال اخلاقی که جوهر آن خدمت به عالم انسانی است ظاهر نخواهد شد لهذا همان طوری که در طبیعت حرارت علت جنبش و حرکت می باشد در عالم انسانی نیز عشق و حرارت علت اصلی حرکت و جنبش بوده و تنها چنین حرارت درونی و عواطف روحی می تواند محرک حرکات و خدمات انسانی باشد.

برگرفته از کتاب روزنه های امید در قرن ۲۱

۵-بیانات حضرت عبدالبهاء

علم و صنعت به قصد خدمت، عبادت است

حضرت عبدالبهاء در لوحی می فرماید قوله الاحلی

" نامه تو رسید حمد خدا را که مژده صحّت و عافیت تو داد و خبر این داشت که حاضر دخول در مدرسه زراعی هستی بسیار موافق تا میتوانی بکوش در فنّ زراعت نهایت مهارت را حاصل نمایی زیرا به موجب تعالیم الهی تحصیل فنون و اتقان صنعت عبارت از عبادتست شخصی اگر به تمام همّت به تحصیل علمی پردازد و یا به اتقان صنعتی کوشد مانند آنست که در کنائس و معابد عبادت الهی می نماید پس تو چون در مدرسه زراعی داخل شوی و به کمال همّت تحصیل فنون نمائی فی الحقیقه شب و روز به عبادت مشغولی و این عبادت مقبول درگاه کبریا چه موهبتی اعظم از این که علم عبارت از عبادت باشد و صنعت عبارت از خدمت به ملکوت الله باشد. " ۱

و نیز می فرماید :

" در امر بهائی صنایع و علوم و هرگونه هنر و حرفه عبادت محسوبست. کسی که با کمال مهارت و از روی وجدان یک ورق کاغذ میسازد و برای اتقان آن تمام نیرویش را به کار می برد مثل اینست که عبادت خدا می کند. خلاصه هرگونه کوشش و تلاشی که از طرف انسان با تمام قلب اجرا شود عبادت محسوب است به شرط اینکه منبعث از نوایای عالییه و به قصد خدمت به نوع انسانی باشد. عبادت آنست که به خدمت عالم انسانی پردازی و احتیاجات مردم را برآری همین خدمت، عبادت است. طبیعی که با شفقت و ملاحظت و آزاد از تعصّبات به حال مریض رسیدگی میکند و به تعاون و تعاضد بین نوع انسان عقیده دارد عبادت خدا را به جا می آورد. " ۲

مآخذ :

۱- منتخبات مکاتیب ج ۱ ص ۱۴۱

۲- بهاءالله و عصر جدید ص ۹۵